

1.1 හැඳින්වීම

සත්‍යයක් කල්පිතයක් අතර දෝලනය වන සංකල්ප රූපාවලින්ගෙන් සමන්විත වන්නක් ලෙස කවර කලාවක් වුවද හඳුන්වාදිය හැකිය. කලා නිර්මාපකයෙකුගේ ආධ්‍යායය වන්නේ නිබදවම අවස්ථා හා සිද්ධි සංසන්දනය පුර්වෝක්ත කරනුවස් රූපාවලිය සකස් කිරීමයි. කලාත්මක රුවඉණ සහිත භාවමය ප්‍රකාශනයක් ලෙස නිර්මාණයක් බිහිවනුයේ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙසිනි. සිනමා නිර්මාණයක් තුළදී සිදුවන්නේ ද සීඝ්‍රයෙන් ගලායන පරිදි සකස් කරන ලද අවල රූප රාශියක් ඉදිරිපත් කිරීමෙන් ප්‍රේක්ෂකයාගේ මනස තුළ නිරන්තර වලනයක් නිර්මාණය කිරීමයි. සිනමා කෘතියක සුවිශේෂීත්වය වන්නේ ප්‍රේක්ෂක සිත තුළ විශ්වසනීයත්වය ඇති කරන යථාර්ථය යැයි ඔහුට ඒත්තු ගන්වනු ලබන දෘශ්‍ය අන්දකීම් සමුදායක් ලබාදීමේ ශක්‍යතාවයි.

සිනමා කෘතියක් නිර්මාණය වනුයේ ඒ හා බැඳී පවතින්නා වූ සෞන්දර්යාත්මක නිර්මාණයන්ගේ සංකලනයකිනි. සිනමා කෘතියක සමස්ථාර්ථය කැටිකොට දක්වන්නේ එහි රූප රිද්මයයි. මනාව සංරචනය කරන ලද්දා වූ රූපයක් තුළ අන්තර්ගතවන වස්තූන් ප්‍රේක්ෂකයා හඳුනා ගනුයේ ආලෝකය ආධාර කොටගෙනය. වස්තූන් මත ආලෝකය පතිතවී එයින් ඇතිවන පරාවර්තිත ආලෝකය ප්‍රේක්ෂකයාගේ දෘෂ්ටිවිතානය මත පතිතවේ. දෘෂ්ටිවිතානයෙන් නිකුත් කරන සංඥා මොලය දක්වා ගමන්ගෙන එම වස්තූන්ගේ අර්ථ හඳුනාගනී. ඒ අනුව සිනමා කෘතියක් යනු සංකීර්ණ සංඥා ජාලයකි. එම සංඥා ජාලය ප්‍රේක්ෂකයාට කෘතියේ අරුත විදහාපායි. ප්‍රශස්ත සිනමා කෘතියක රූප රිද්මය එහි විෂයගත සංකල්ප ජනිතවන ආකාරයෙන් සැලසුම් කරනු ලැබුවකි. සිනෙ කැමරාව තුළින් සිදුවන්නා වූ තාක්ෂණික ක්‍රියාවලියේදී වර්ණාන් සඳහා හිමිවන්නේ ප්‍රමුඛතම ස්ථානයකි. වචන දහස් ගණනකින් කිවයුතු යමක් රූපයක් තුළ අන්තර්ගත වී ඇති වර්ණ කීපයක් හරහා ප්‍රකාශ කළ හැකිවීම එහි සුවිශේෂීත්වයයි. වර්ණ භාවිතයේදී වර්ණ සඳහා පිළිගන්නා වූ සංකේත කීපයක් ද හඳුනාගත හැකිය.

සමස්ථයක් ලෙස සිනමා කලාව ප්‍රධාන ඡෝනර බෙදී පවතී. ක්‍රියාදාම, වික්‍රමාන්විත, භාසා, අපරාධ, නාට්‍යමය, චිරකතා, ඓතිහාසික, ත්‍රාසජනක, සංගීතමය, විද්‍යා ප්‍රබන්ධ හා යුධ හෝ යුධ විරෝධී වශයෙන් එම විභේදනය සිදුකර ඇත. ඒ ඒ ප්‍රවර්ගය අනුව පසුකලය, ආලෝකය, වස්ත්‍රාභරණ, අංග රචනා මගින් සංඥා සම්පාදනය කරනු ලබයි. එහිදී වර්ණයට ප්‍රමුඛස්ථානයක් හිමිවේ. සිනමා කෘතියකින් මිසෙන් සෙන් (miseen scene) ඇතිවීම සඳහා එහි දායකත්වය අද්විතීය වෙයි. තවද ප්‍රේක්ෂකයාට තමා නරඹන චිත්‍රපටය පිළිබඳව මූලික අදහසක් මෙන්ම කෘතියේ නිරූපිත චරිතයන්හි මානසික තත්ත්වයන් පිළිබඳ මූලික අදහසක් ද පසුකල රංග වස්ත්‍රාභරණ හා ආලෝකය තුළින් ලබාගත හැකිවේ. තවද එම අංග තුළදී වර්ණ භාවිතාව සඳහා සම්මත කරන ලද්දා වූ නීතිමය පද්ධතියක් නොමැති අතර බොහෝදුරට වර්ණ භාවිතාවේ සමානතා දැකියහැකි සේම ඇතැම්විට දැඩි වෙනස්කම් ද හඳුනාගත හැකිය. උදාහරණයක් ලෙස සිනමා කෘතියක කළු සුදු වර්ණ භාවිතාව විමසා බැලීමේදී ඉන්ග්මාර් බර්ග්මාන් "සෙවන්ත් සිල්" 'ද යසිලන්ස්,' 'ත්රූ ග්ලාස් ඩාර්ක්ලි' යන චිත්‍රපටවල කළු සුදු වර්ණ භාවිතා කරන්නේ චිත්‍රපටයේ එන තවත් ප්‍රධානතම චරිතයක් ලෙසිනි. සෙවන්ත් සිල්හි ලා බර්ග්මාන් සිදුකරනුයේ ජීවිතයේ සදාචාරාත්මක පථය සොයා යන ආධ්‍යාත්මික ගවේෂණයක් වුවද එහිදී කළු පැහැය මරණයේ හා අයපතේ සංකේතයක් ලෙස භාවිතා කෙරේ. ඉහත උදාහරණයෙන් ප්‍රතිභා පූර්ණ අධ්‍යක්ෂකවරයෙකු අත කළු සුදු වර්ණ ශූර ප්‍රකාශණ මූල බීජයක් බවට පත්වන ආකාරය පැහැදිලි වේ. සිනමාවේ පෘථිවිය ගුණාංගයක් ලෙස ඉතා වැදගත් වන්නා වූ වර්ණය වැරදි ආකාරයෙන් භාවිතා කළහොත් මුළුමනින්ම වැරදි සංඥා ප්‍රේක්ෂකයා තුළට ගලාගොස් සිනමා කෘතිය පිළිබඳ වැරදි අදහසක් ඇතිවීමට ඉඩ ඇත.

මෙම පර්යේෂණ නිබන්ධනය මගින් සිනමා කලාව තුළදී රූපවල මතුපිට වාස්තවික අර්ථයන් හරහා සිදුකරන්නා වූ සංඥාවේදය පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් සිදුවේ. තවද ඡෝනර කීපයකට අදාළ වන්නා වූ ආකාරයෙන් තෝරාගැනීමට ලක්කල සිනමා කෘති කීපයක් විග්‍රහයට බඳුන්වන